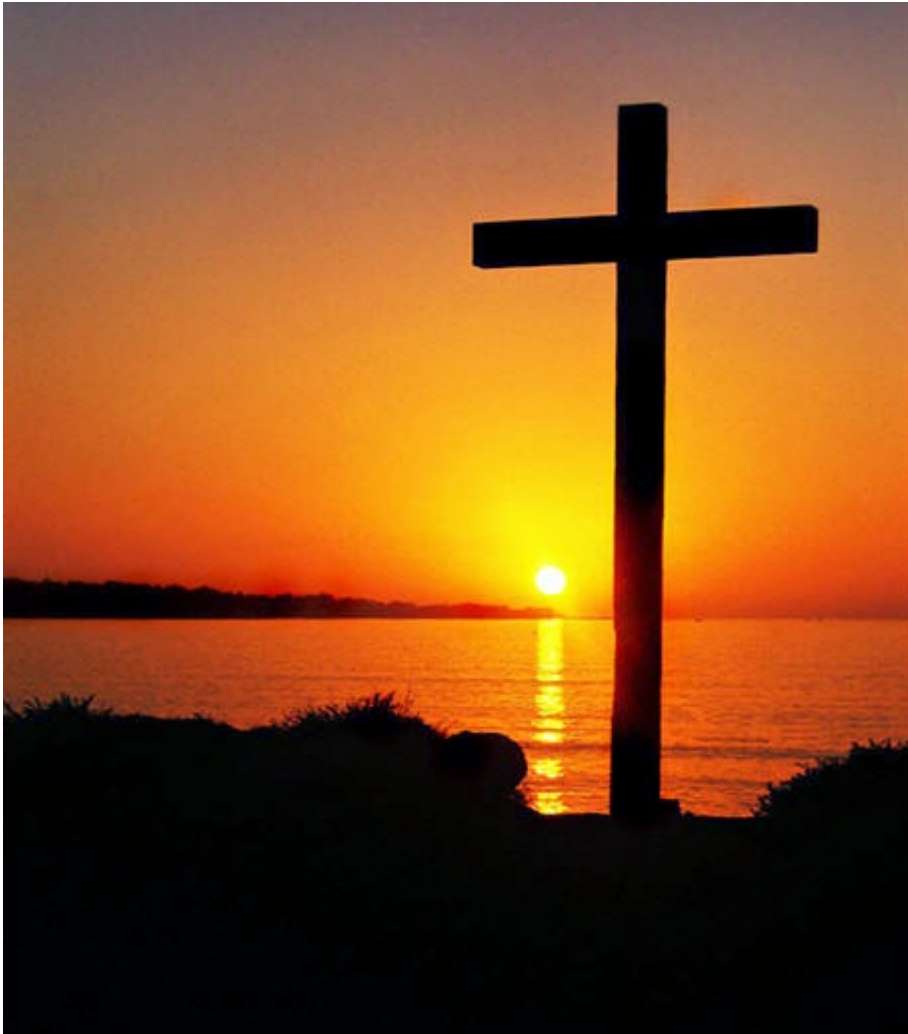

Ο ρόλος των Θεολογικών σπουδών

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Άγ. Σωφρόνιος Αγιορείτης-'Εσσεξ \(Σαχάρωφ\) / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο: agiosnektarios-chaidariou.blogspot.com

Ο ατομισμός των μορφωμένων. Ανάγκη συνεργασίας. Ησυχασμός και άγιος Ιωάννης του Σταυρού.

Οι μορφωμένοι άνθρωποι, οι έξυπνοι, είναι πάρα πολύ δύσκολοι, διότι έχουν έντονες τάσεις ατομισμού· τάσεις που πρέπει να υπερβούν για να μπορέσουν να σωθούν. Και όταν ο ατομισμός αυτός λάβει μορφές αρκετά επίμονες, η πνευματική ζωή αποσυντίθεται και γίνεται δύσκολο για όλους να ζουν μαζί. Για να επιτύχουμε, οφείλουμε να δε-χθούμε ότι ο Θεός μάς έδωσε αυτό το σπίτι και ότι όλοι έχουμε

ίσα δικαιώματα, ανεξάρτητα αν κάποιος μπόρεσαν να συνεισφέρουν περισσότερα από άλλους. Το να έχει δώ-σει κάποιος περισσότερα από άλλους δεν του παρέχει κα-νένα ιδιαίτερο δικαίωμα. Ο καθένας έφερε ό,τι είχε, αν είχε και αν ήθελε. Μόνο με την προσευχή θα μπορέσουμε να αποφύγουμε στη ζωή μας τον ατομισμό, που είναι ολέ-θριος για τη σωτηρία μας. Όλοι εμείς ζούμε από τις προ-σευχές του Σιλουανού. Πώς μπορεί να εφαρμοσθεί ο λόγος του, «προσεύχεσθε για όλο τον κόσμο σε κάθε στιγμή της ζωής σας», σε ένα μοναστήρι, όπου ο καθένας ζει σύμφωνα με τα ατομικά του ενδιαφέροντα; Αυτό είναι το εντελώς αντίθετο! Τολμώ να πω ακόμη και αυτό: Οι μορφωμένοι άνθρωποι της κοινωνίας μας δεν ανέχονται καμιά παρατή-ρηση όσον αφορά τη συμπεριφορά τους, αλλά ο καθένας και η καθεμιά σκέφτονται ότι έχουν πάντοτε δίκαιο σε όλα...

Προσεύχεσθε για το μοναστήρι, για τον καθένα και την καθεμιά που έρχεται εδώ, ώστε να μπορέσουμε, σε συνεργασία με τον ηγούμενο, να μετατρέψουμε αυτό τον χώρο, που έχει έναν χαρακτήρα τελείως ακατάλληλο για μας. Αν φθάσουμε να τακτοποιήσουμε γρήγορα αυτό το οίκημα, θα μπορέσουμε να δεχθούμε και άλλες αδελφές. Θα μπορέσουμε να τις δεχθούμε και να συνεργασθούμε μαζί τους σε μια ζωή που οδηγεί στην αιώνια σωτηρία. Πρέπει να το επαναλαμβάνω κάθε φορά: Ο σκοπός αυτού του τόπου είναι να εμπνεύσει αυτούς που έχασαν την ελευθερία, τη χάρη κλπ. Ναι, σας λέω ακόμη μία φορά ότι ο ατομισμός καταστρέφει το μοναστήρι. Μέσα στον αγώνα για την επιβίωση έχουμε ανάγκη από συνεργασία όχι από ατομισμό. Για κάθε εργασία, για κάθε διακόνημα, πρέ-πει να έχουμε δύο πρόσωπα τελείως καταρτισμένα· το ένα να μπορεί να αναπληρώσει το άλλο σε περίπτωση που παρουσιασθεί κάποια δυσκολία. Διαφορετικά, όλη η ζωή του μοναστηριού θα εξαρτάται από τις «ιδιοτροπίες» του οποιουδήποτε και όλα θα αδρανήσουν.

Γνωρίζετε καλά τώρα πως το μοναστήρι μας έγινε ένας τόπος όπου πολλά πρόσωπα επιθυμούν να βρουν την ειρήνη, τη δύναμη για ζωή, την πίστη στον Θεό κλπ. Και γνωρίζετε επίσης ότι αυτή η διακονία δεν είναι εύκολη. Αν συνεργαστούμε όπως πρέπει, θα έχουμε πολύ καιρό ελεύθερο για να συναντιόμαστε και να μελετούμε σε βάθος τα πνευματικά θέματα. Οι απλοί άνθρωποι, οι μη μορφωμέ-νοι, μπορούν να ζήσουν στην απλότητά τους χωρίς λογι-σμούς, αλλά αυτοί που έχουν σπουδάσει στο πανεπιστήμιο έχουν ανάγκη διανοητικής εργασίας. Ανήκει σε μας να ορ-γανώσουμε τη ζωή μας. Αν κάνεις -δεν παύω να το επανα-λαμβάνω- επιτρέπει στον εαυτό του να έχει κακές σκέψεις για κάποιον άλλον, αυτό καταστρέφει τη ζωή, διότι ο καθέ-νας έχει στην καρδιά του την έμφυτη αντίληψη που του επιτρέπει να αισθάνεται αυτό που έχουν μέσα τους οι άλλοι...

Πριν λίγες ημέρες μάς επισκέφθηκε κάποιο πρόσωπο που, πριν ασπασθεί την

Ορθοδοξία, ανήκε στο τάγμα των Καρμελιτών. Μου είχε γράψει προηγουμένως για να με ρωτήσει, αν ήταν καλό να συνεχίσει τις σπουδές της θεολογίας, ή αν θα ήταν καλύτερο να εγκαταλείψει τις σπουδές αυτές και να αφιερώσει όλο τον χρόνο στην προσευχή. Απάντησα στο πρόσωπο αυτό πως αν η προσευχή του δεν αναβλύζει σαν το ηφαίστειο, είναι καλύτερα να «γεμίζει τις τρύπες» με θεολογικές σπουδές. Έκανε τότε μία συγκριτική μελέτη μεταξύ των Καρμελιτών και του Νείλου της Σόρας. Τώρα ασχολείται με τη σχέση του Ιωάννου του Σταυρού και του ορθόδοξου ησυχασμού. Του είπα: «Εξακολούθησε τις σπουδές σου, για να καταλάβεις σε βάθος τη διαφορά μεταξύ των δύο οδών». Ποιά ήταν η συνείδηση του αγίου Ιωάννου του Σταυρού για να περάσει από τις «Νύχτες» του; Κατά βάθος, ήταν η διατύπωση του δόγματος για τις συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος. Ο ιερός Αυγουστίνος ήταν πολύ ριζοσπαστικός στο θέμα αυτό και επηρέασε τους ασκητές της Ισπανίας και την Καθολική Έκκλησία. Πολύ πριν όμως από τον Ιωάννη του Σταυρού, το πρόβλημα των συνεπειών της αμαρτίας είχε συζητηθεί επί μακρόν από τον άγιο Ιωάννη τον Κασσιανό τον Ρω-μαίο. Όταν ένα σημείο τέτοιας σπουδαιότητας γίνει σα-φές, μπορεί να βοηθήσει στην προσευχή. Αν δεν ξέρει κα-νείς που βρίσκεται η πηγή των δυσκολιών που συναντούμε, αισθάνεται χαμένος. Του συνέστησα λοιπόν να συνεχίσει τις σπουδές του πάνω στο θέμα αυτό.

Συγχωρήστε με, αλλά δεχθείτε τον λόγο μου και αναλογισθείτε όλοι το θέμα αυτό. Ο καθένας και η καθεμία θα έπρεπε να ξανασκεφθεί τη ζωή του. Δεν μπορεί κανείς να ζει έχοντας ως διακόνημα να ετοιμάζει τα γεύματα. Αν όμως προσεύχεται κατά τον χρόνο αυτό, η μαγειρική γίνε-ται ένας παράδεισος· μπορεί κανείς να γίνει άγιος. Πολλοί εργάστηκαν όλη τους τη ζωή στο μαγειρείο. Στο Άγιον Όρος γνώρισα έναν μοναχό που είχε το διακόνημα αυτό περισσότερο από τριάντα χρόνια, όλες τις ημέρες του χρό-νου. Αλλά, αν δεν υπάρχει το πνεύμα της μετανοίας στην προσευχή, τότε όλα αλλάζουν πράγματα ή καταστάσεις που θα έπρεπε να είναι αιτία χαράς, γίνονται βάρος, φορ-τίο ασήκωτο.

Όταν έφθασα στο Άγιον Όρος, προτιμούσα τις πιο απλές εργασίες, διότι αυτό επέτρεπε στην καρδιά μου και στο πνεύμα μου να διαμένουν πάντοτε εν προσευχή.

Θα σας διηγηθώ δύο μικρές ιστορίες: Όταν ακόμη ήμουν στον Άγιο Παντελεήμονα, ήταν ένας διάκονος που είχε μία φωνή εξαιρετικά ωραία και έναν πολύ καλό χαρα-κτήρα. Κατά τη διάρκεια μιας συζητήσεως μου είπε: «Πρέ-πει να είσαι πολύ προσεκτικός, να μην προφέρεις λόγο κενό ή βλαβερό για τους άλλους. Διαφορετικά, θα πρέπει να χύ-σεις το αίμα σου, για να θεραπεύσεις αυτή την πληγή». Σε μία άλλη περίπτωση, ένας μοναχός μπήκε στο κελί μου και μου έκανε γνωστό γραπτώς ότι για είκοσι χρόνια δεν πρόφερε κανένα λόγο, διότι μία φορά

πλήγωσε έναν αδελφό. Για να μην κινδυνεύσει, λοιπόν, να επαναλάβει αυτή την αμαρτία, δεν μιλούσε πια! Αυτό έκανε την κατάσταση πολύ δύσκολη. Πώς να μάθεις την τάξη των ακολουθιών, για παράδειγμα, αν κάποιος δεν μπορεί να μιλήσει σε κανέναν; Ήμουν στην ακολουθία στο Καθολικό, όπου οι ακολουθίες γίνονταν σε δύο γλώσσες, ελληνικά και σλαβονικά. Αυτός ερχόταν στη λειτουργία που γινόταν στα ελληνικά και πολύ συχνά βγαίναμε μαζί από την εκκλησία εν σιωπή, χωρίς να προφέρουμε κανέναν λόγο. Είχα εντυπωσιασθεί πολύ από το διάκονο που έλεγε «... θα πρέπει να χύσει κάνεις το αίμα του για να θεραπεύσει αυτή την πληγή» και από τον άλλο που αποφάσισε να μη μιλήσει ποτέ ως τον θάνατό του. Τι απόφαση, τι χαρακτήρας! Ήταν εργάτης στον κήπο του μοναστηριού. Ο πατήρ Τρό-φιμος, για τον οποίο μιλώ στο βιβλίο μου για τον Σιλουανό, ήταν πολύ πνευματικός. Του άρεσε να βοηθά τους ανθρώπους που αναλάμβαναν τέτοιου είδους ασκήσεις.

Σας επαναλαμβάνω ότι οι απλοί άνθρωποι, όπως τους γνώρισα κατά την παραμονή μου στο Άγιον Όρος, μπο-ρούσαν να ζήσουν και να βρουν μια στάση σωστή για όλους και για όλα. Αλλά είναι τελείως διαφορετικό για τους ανθρώπους που μορφώθηκαν στην Ευρώπη, και κυ-ρίως για το μοναστήρι μας, όπου η Σουηδία είναι κοντά στην Αγγλία και την Ελλάδα, δηλαδή όπου μία Σουηδέζα βρίσκεται δίπλα σε μία Αγγλίδα και μία Ελληνίδα. Αν όμως γίναμε ορθόδοξοι, πρέπει να το υπερβούμε αυτό, με την ορθόδοξη άσκηση της προσευχής και της αγάπης.

Προσευχηθείτε για μένα, ώστε να σας βασανίζω λιγό-τερο.

(Αρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ), Οικοδομώντας τον ναό του Θεού μέσα μας και στους αδελφούς μας, τ. Α΄, Ι. Μ. Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Αγγλίας, σ. 294-299)